Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

АВГУСТ 9
Среда
1939 он
№ 182 (2812)
Сэн 10 мүнгэ

ВКП(б)-эйн Б.-М Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумай ОРГАН.

Huralsalai şine ziliiji erxim beledxelteigeer ugtaxa

guu jixe bolьşeviig paartiiin ll sjeezd bolbol soveed hur- iinuudai urda ton jixe xa- salgatai zorilgonuudiiji tabi- baina. Manai oron dotor edeniitiin exin huralsal gol- b dyyrenxei. Mynөө, Staa- ka Gurbadugaar Tabanzil gooroduudta bygedeniitiin da huralsaliiji bejelyylxe ba eevnide, byxii nacionaalьna yblikenyydte bygedeniitiin oonzilei dunda huralsal ty- kegdexe baina. Eneeniiji tiiçeska bejelyyleed baixa- byxii arad zonoi kylьtyy- ulam deeşelyylxe ba şan aradiiji kommuniizmiin xeer xymyyzyylxe xeregte xexii alxam xexe bainabdi.

aarti ba praviitelьstviin an- itaar xyrieelegdehen soveed guulinuud xadaa yngeregşe e erxim pokazaatelьnuudiiji han ba huralsalaigaa ziliiji altataigaar yngergehen bai-

ne zilde otliiçniguud—hurag- ba huragagşadai tooнь ni- l olon bolhon ba pedago- eska kaadrnuudai kvalifi- canь, huragşadai znaaninь ed deeşee boloo. Eneenei lьtaadta, huralsalai şanar arhan ba xojordoxi zilee han huragşadai tooнь ysөөr- baixa jym.

uriaad-Mongol respyyblikiin өө hurguulinuudai onso il- han bagşanar bolbol xyy- iiji kommuniis dyyxeer xy- zyylxe ba hurgaxa xeregte amşag amzaltanuudiiji tuil- igaa tyløө, huralsalai xy- meriiiji otliiçnoor tabihanai bygedeniitiin xydelmeride ivnaar xabaadalsahanaigaa ө, oordenuudaar ba „Aza- otliiçiin tyløө" medaalьnuu- r nagrazdaalagdaa.

oveed hurgagşa byxen xa- pedagogiiçeska iskyysstviin y maasternuudai ziseenyy- xalan abxa johotoi.

lurguuliiin byxii xydelmeriii- şөө hainaar tabilgada ba hu- alai ziliiji amzaltataigaar yn- gelgede şuxala ysloovinuu- negenь—huralsalai şine e haitar beledxelge bolno. nai byxii hurguulinuud bol- huralsalaigaa ziliiji erxim edxelteigeer ugtaxa ujalga- Hurguulinuudai pomeşçee- ydiiji xysed hainaar re- ontolxo, yçeebnigyydiiji ba iaadna posoobinuudiiji edxexe, hurguulinuudiiji şanaraar ykomplektovaalxa m. asuudalnuud xadaa gy- ei ugaa jixe udxaşanartai eg myn.

aana jamar hurguuli, hural- igaa ziliiji hain beldxeltei- r exilneb, tende xydelmerinь altataigaar yngergegdexenь om.

Manai respyyblikiin tyryy guulinuud bolbol huralsalai e zilde beledxelgiiji erteen- , organizovanoor ba hainaar uulhanaigaa rezylьtaadta, tus delmeriiiji sag soonь dyyr- e.

Zişeelxede, Tynxenei aimagai, poriin xysed bişe dunda hur- uli (direektorenь nyxer Zol- ojev A. V.) bolbol xyygedei ixa ger bairanuudta ba hur- uliiingaa klaassuudta remoon- i dyyrgeze, şine internaad ba- za, jirexe zil soo dyyren rexe tylieegee beledxeed, uxala xereglegdexe nagliaad- a posoobinuud ba busad xe- gselnyydiiji byrin beledxeze, urguulijaa bagşanaraar ykom- lektovaalhan baina.

Jaruuniin aimagai, Egetiin omonoi exin hurguuli (erxileg- enь C. Nomtiin) bolbol yşөө 1939 onoi fevraalь harada, hu- ralsalai zilde beledxelei xydel- meriin konkreetne plaan tabi- za, tereenee somsoveedei pre- ziidiymei batalalgada tabihan ba plaan soo xaraalagdahan xem- zeejabuulganuudaa praktiiçeska bejelyylee. 1939-40 onuud- ta xysed xyrxe 400 kyb. meetr tyliee beledxyylze, tereenee ene onoi main 3 da, bygediijinь gazaagaa şiryyl- hen ba hurguuliiingaa pomeş- çeeninyydiiji, bagşanarai bai- ranuudiiji remoontolxo, şir- dyylxe ba sagaaduulxa g. metiin xydelmerinyydiiji ijyynь harada dyyrgehen jym.

Ulaan-Ydiin № 12 hurguul (direektorenь nyxer Driagaalina), № 16 (direektorenь nyx. Kras- noova) ba № 32 (direektorenь nyx. Sypryyn I. A.) hurguuli- nuud hain beledxelteinyyd.

Zygөөr, respyybiike dotorxi xede xeden hurguulinuud ton muu beledxeltei baihanь elirebe.

Tynxenei aimagai, Moondiin somsoveedei exin hurguuli (er- xilegşenь nyx. Maньxeejev P. V.) bolbol 1939-40 onuudai huralsalai zilei beledxeliiji ta- halduulxiin tuilda xyrgөөd bai- na. Mynөө xyrter tekyyşçe re- moontoo dyyrgeedyi, hurguulinь oboruudovalagdaagyi, mee- belь ba busad xeregselnyydeer dutamag, tyliee xysed beled- xeegyi baina. Myn tereşelen, Kobookskiin exin hurguuli (er- xilegşenь nyx. Ciibekov) xadaa bahal iime polozeenitei baina. Endexi somonoi soveed (tyryy- legşenь nyxer Sorokobikoov) ba „Paartiiin XVII sjeezd" kol- xooz (tyryylegşenь nyx. Şoi- zoolov) gegşed hurguulinuudii- ji tylieegeer xangaxiin tuşaa an- xaralaa tabinagyi, xoişo tataza baina.

Jaruuniin aimagai Romaanov- skiin, Gyyndiin ba Pogroomniin xysed bişe dunda ba Viitemei, Ylxasaagai exin hurguulinuud xangaltagyi beledxeltei. Edener, tylieegee hurguuliiingaa gazaa- şirelgiiji dyyrgeedyi. Pogroom- niin xysed bişe dunda hurguuli 800 m^3 tylieenhee 300 m^3-nь, Gyyndiin xysed bişe dunda hur- guuli 600 kyb. meetr tylieen- hee—360 m^3-nь asaruulaad bai- na. Hurguulinuudiiji finansiiro- valxa ba bagşanarta normaalь- na xydelmeriiin ysloovinuudiiji xangaxa tuşaa aimgyisedkoom anxaralaa dutamag tabina.

Respyyblike dotor, ene zilde 7 hurguulinuud şineer barigda- xa aad, mynөө xyrter barilga- nuudiinь dyyreedyi baina. Ja- ruuniin aimagta—34 proceent, Biçyyrte ba Kabaanskada—40% g. m. belen boloo.

Manai respyyblikiin olonxi hurguulinuudta yçeebnigyyd dutamagdana. Huralsalai zilei exilxe xyrter, buriaad ba orod xelen deere 35 neretei yçeeb- nigyyd gargagdaxa johotoi aad, mynөө miil 2 neretei yçeebni- gyyd xeblegdee. Mynөө xyrter şine alfaviid deere negeşji yçeebnig gargagdaadyi.

Gadna, zarim aimaguudai hur- guulinuudanь bagşanaraar xy- sed ykomplektovaalagdaagyi baina. Biçyyrei aimagta exin hurguuliiin 37 bagşanar, xysed bişe dunda ba dunda hurguu- liiin 43 hurgagşad dutuu. Tar- bagatain raioondoxi xysed bişe dunda ba dunda hurguulinuud- ta 23 ba exin hurguulinuudta— 41 bagşanar xereglegdene.

Xerbee, Tipograafi, Byrgiiz ba Byrkopsojuuz g. m. organi- zaacanuud ene ydernyydte erid xemzee abza şadaagyi haanь, hurguulinuudiiji yçeebni- geer xangalga tahaldaxa baina. Baha, hurguulinuudiiji bagşa- naraar ykomplektovaalalga xa- daa ton şuxala xereg bolno.

Hurguulinuudai exilxe bolzor xyrter ton bogonixon sag ylөө.

Uşar iimehee, ene ylehen sag soo, xydelmeridөө erid xubi- lalta gargaza, aavgustiin 15 bol- tor huralsalai zilei beledxeliiji dyyrgexe—partiiina, soveed ba komsomoolьsko organizaaca- nuudai, byxii obşçeestvennos- tiiin bojevoi zorilgo bolno.

Tariaaji tyrgөөr, hain şanartaigaar xuriaaja

Zişeete hain brigaada xuriaalga deere

Petropaavlovka. Zediin ai- magai, Bydioonniin neremzete kolxoozoi №4 komsomoolьsko- zaluuşuudai brigaada (brigadii- ranь nyx. Xooxlov) bolbol so- cialiis sorevnovaaniiiji kolxooz- niguudai dunda yrgenөөr del- geryylxe gaixamşag iniciatii- vanuudiiji gargaza, enee- neigee yndehөөr, brigaadiingaa ybehenei xuriaalgiin plaaniiji kolxooz deeree egeen tyryylen dyyrgeze, tyryy brigaada bolzo garhan baina.

Mynөө, ene brigaada bolbol 35 xynyydhee byriden, 2 zaat- ka, 1 lobogreiketeigeer, 3 kom- biniirovenne zvenoo bolzo, aav- gustiin 1-nei yderhөө, gyrenei ton jixe udxaşanartai—tariaa- nai xuriaalgiin kampaanida exi- leze orohon baina.

Nyxer Xooxlovoi brigaadiin- xid xadaa xuriaalgiin kampaa- niiiji exilxiingee urda tee, „1939 onoi urgasa xuriaalgada ba xy- dөө azaxiin produuktnuudai beledxelgede beledxel tuxai" BKP(b)-ein CK ba SSSR-ei Sov- narkoomoi togtooltoi, ba Altain xizaarai, Beloglaazovska raioo- noi kolxoozniguudai xandalga- tai ba „Xuriaalgiin xydelmeri- nyydiiji yngergexe tuxai" BMASSR-ei Narkomzeemei pri- zaaztai haitar tanilsahanaigaa hyyleer, kolxoozniguudai By- xesojuuzna sjeezdiiji amzalta- taigaar ugtaxa ba xuriaalgiin kampaaniiiji sag soonь, ynder şanartaigaar yngergexiin tyløө kolxoozoigoo brigaadiiji socia- liis sorevnovaanida uriza, myn өөhed xoorondoo socialiis sorevnovaaniiiji yrgenөөr del- geryylen, xuriaalgiiji exilhen baina. Mynөө, byxii brigaadaa- raa, tariaanai xuriaalgiin xydel- meri deere ydereigөө noormiiji 180 proceenthee dooşo bişe dyyrgexiin ba 1940 onoi xy- dөө azaxiin viistavkede xabaa- dagşa bolxo xyndete erxiiji tuilaxiin tyløө temeselde zag- saba.

Brigaada xadaa xydelmeriiin- gөө tyryyşiin ydernyydte ton hain zişeenyydiiji xaruulna.

Ceb. Altaiski.

Otliiçnoor xuriaaxiin tyløө!

Petropaavlovka, aavgust 4. (Manai sobkoorrhoo). Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei ne- remzete socialiis sorevnovaani- da Borgoin „Ovcevood" sov- xoozoi intelligeentnyyd bol- bol Zediin aimag soo tyryylen orolsozo, socialiis sorevnovaa- niiiji yrgenөөr delgeryylhenei- gee aşaar, ene zilei xabarai tarilgiiji xydelmeriiin 7 yder soo, ynder hain şanartaigaar dyyrgehen baigaa.

Mynөө, 6 kombainanuud ene zilei bajan urgasiiji xu- riaaxajaa oroxoor belen ba kombainaar xuriaag- daxa uçaastoguudanь kombai- nioor byride bexizyylegdenxei. Poxoodno masterskoinь belen.

Sovxoozoi kombainioornuud nyxed Mezeecki, Mynkyyjev, Sambuujev, Zaleetin, Moskvii- tin ba Garmazaapov gegşed Altain xizaarai, Beloglaazovska raioonoi kolxoozniguudai xan- dalgiiji zybşen xelseze, „1939 onoi urgasa xuriaalgiin ba xy- dөө azaxiin produuktnuudiiji beledxelgede beledxel tuxai" BKP(b)-ein Centraalьna Komi- teedei ba SSSR-ei Sovnarkoo- moi togtooltoi, „Xuriaalgiin xy- delmerinyydiiji yngergexe tu- xai" BMASSR-ei Narkomzee- mei prikaaztai tanilsa- za, xuriaalgiin kampaaniiiji bogonixon bolzor soo, geelte- gyigөөr yngergexiin tyløө ba ene zilei namar Moskvaa goo- rodto bolxo, kolxoozniguudai Byxesojuuzna sjeezdde zişeete hainaar beledxexiin tula socia- liis sorevnovaanida orolsozo, kombain byriiin 400 gektaar- haa dooşo bişe massiiviiji gy, ali yder byride 25 gektaar xu- riaaxabdi geze ujalganuudiiji abba.

Alma- atiinska alьpeniistnnuud bolbol tyxerlөөn zildee, Ala tauugai Zailiiska sahata massiiv deere iiizeer jabalgiiji xexe argabaidaltai baina.
ZURAG DEERE: Tyjyyg-syygei mylihete gazaraar iiiznigyyd jabaza baina.
(TASS-iin fotoxrooniko).

Urihalamziiji ugaa jixe entyziaazmtaigaar zaxina

3000 tyxerigte

Burmnogopromsojuuzai sistee- miin „Promkopiit" geze promar- teeliiin arxi gargalgiin maas- ter nyx. Nikiiforov xadaa Gur- badugaar Tabanzilei (xojordoxi zileinь viipyskiin) gyrenei uri- halamziiji ugaa jixe bajartai- gaar ugtahan baina.

Şine urihalamziin udxa şanar ba tere xadaa manai oronoi obo- rooniiji bexizyylelgede aguuji- xe roolьtoi baihanainь tuxai nyx. Nikiiforov bolbol kollek- tiiveigee miiting deere, jixe xyxiyygeer xelehen bai- na.

Tereenei hyyleerenь, uriha- lamziiji zaxin abalga yrgelzel- hen baigaa. Inag Exe orondoo duratai ba tereenei azaxiiji, oborooniiji ulam bexizyylel- giin xeregte preedanne baihan, nyx. Nikiiforov bolbol 3000 tyxerigei obl gaacanuudiiji ab- xaar bişyylbe.—„Oronoimnai aradai azaxii, kylьtyyrne bai- guulganuud ba oboroononь ulam tyrgenөөr bexizeg, xyg- zeg! Manai oron xadaa „del- xei deerexi egeel xysenty- ges oron myn. Bidener xadaa oronoo xamagaalxaar xezeedeşji belemdi"—geze, uri- halamziiji zaxin abxa zuuraa, nyxer Nikiiforov xelebe.

C. Dor.

Urihalamza taraalgiiji organizoovannoor jabuulna

Zediin aimagai azalşad bol- bol Gurbadugaar Tabanzilei (xojordoxi zileinь viipyskiin) gyrenei urihalamza gargaxa tu- xai praviitelьstviin togtoomziiji ugaa j i x e entyziaazmtai- gaar xylieebe. Gurban yder soo, aavgustiin 1-hee 3 xyrter, 1313 xynyyd xadaa 148000 ty- xerigei urihalamziiji bişyylhen baina.

Urihalamziiji realizovaalal- gada tyryy jabaza baihan so- monuud gebel, Derestein so- monoi azalşad boltol 16215 tyxerigei urihalamziiji 2 yderei torşo soo zaxin abaa. Doodo Burgaltain somondo 17.158 ty- xerigei urihalamza realizovaa- lagdaba. Tus somonoi, Voroşii- lovoi neremzete kolxoozoi ty- ryy staxaanovcuud—kolxooz- niguud, nyxed Sosor Sansuu- jev, Ajuuşa Cedeenov gegşed xyn byxenei 150 tyxerigte bi- şyylbed.

Tereşelen, Zdaanovai ne- remzete promarteeliiin masso- viig—komsomoolec nyx. Xoo- xolov gegşe urihalamziiji reali- zovaalxa xeregte ugaa aktiiv- naar xabaadalsaba. Zediin pooç- tiin kontooroi bişeg zөөgşe komsomoolec, Şişmarioov T. gegşe, hariingaa zaarabotna xylehende bişyylee. Tere xadaa urihalamza realizo- vaalxa tuxai, өөhediingөө kollektiivei dunda ton ak- tiivnaar xanJaba. BKP(b)-ein aikoomoi xydelmerilegşed bol- bol 4.925 tyxerigei urihalam- ziiji zaxin abaad, 1000 tyxeri- giijinь, tere yder soonь tuşaa- ba.

Gexetei xamta, urihalamziiji ton tyrgenөөr ba organizoovan- noor realizovaalxa tuxai agita- cioonno-maassova xydelmeri xadaa zarim somonuudta ton datamag jabuulagdaza baina. Zişeelxede, Ziltyriiinske selь- soveed (tyryylegşenь Maksii- mov) bolbol agitacioonno- maassova xydelmeriiiji jabuul- za xysed exileegyi baixa jym.

Myn, Zediin selьsoveed, xa- daa bahal tiime baina. Eneenei rezylьtaadta, urihalamza realizo- vaalalga bolbol tende organizoo- vanno bişeer yngergegdeze baina.

Iimehee, geegdegşed bolbol tyryyşyylei erxim zişeeji ugtan abza, agitacioonno- maassova xydelmeriiiji yrgen dalaisataigaar jabuulza, uriha- lamza taraalgiin xydelmeriiiji bolьşeviigşelen yngergexe jo- hotoi.

Ceb. Zimbeejev.

Tyrel Moskvaahaa—amarşalga

Buriaad-Mongol ASSR-ei Xonxoloin ba Gaşein MTS-yydei kolxoozniguud ba kolxooznicanuudta, traktoriistnuud ba kombainioornuudta

Xyndete nyxedyyd, Taanartaa, bygedearadai torzestvoodo—xy- dөө azaxiin Byxesojuuzna viista- vkiin neelgede jirehen bidener xadaa tyrel Moskvaahaa xaluun amariiji xyrgenebdi.

Bidener bolbol viistavkiin neegdelgede xabaadababdi. Tereeniiji manai inag Staalinai oiriin soraatnig, SSSR -ei Aradai Komissaarnarai So- veedei tyryylegşe Viaçeslaav Mixailoviç Moolotov torzeestven- noor neebe. Nyxed Mikojaan, Bulgaanin, Bydioonnii, Dimit- roov, BKP(b)-ein CK-gei ba pra- viitelьstviin çleengyyd xadaa neegdelgede xabaadalsaba.

Ene xadaa imagta le xyxiyyn praazdnig baigaa. Moskvaada, manai viistavkede, jakuuduud, yzbeegyyd, tyrkmeenyyd, ykraiincuud, bulta sugla- raa, ende kolxoozuudai, sov- xoozuudai, MTS-yydei erxim tyløөlegşed jiree.

Bidener taanartai sug xamta- daa, viistavke tuxai ton ynine- hөө xoişo, oliijiş xөөreldehen bainabdi. Viistavke deere jyy- nyydei xaruulagdaxa baihan tuxai myn le oliiji unşahan bai- nabdi. Gexiin xazuugaar, ende gurban yderei torşo soo xaraa- şamnai hanahanhaamnai ylyyte- ne. Bidener xadaa xede xeden soryzeeninyydiiji, terenei too- do „Mexanizaaca" geze pavilь- ooniiji xaraabdi. Manai promiiş- lennostь, jamar gaixamşag xy- seteib, hain maşiinanuudiiji kol- xoozuud ba sovxoozuudta yge- ne geeşeb daa! Bidener xadaa „Orooho" geze pavilьooniiji myn le xaraabdi. Hain pavilь- oon, tende honin zyilnyyd el- beg, şinenyyd zyilnyyd olon! Xarahan yzehenөө bloknooduud- taa bygediijinь bişenebdi, ne- giijinşji algasan orxixogyin ty- løө oroldonobdi. Gertee jirexe- tejeel xamta, xarahan bygede- jөө byxiidenь zaabol xeleze ygexebdi.

Viistavke deere „Daalьna Vostoog", ilangajaa Byriaad -Mongol ASSR-ei zaal jixenyyd amzaltanuudtai. Elektroficiirovan- no kaartiin baihan, centraalьna steendede manai respyyb- likiin ugaa jixe bajaliguud- tai baihaniinь xaruulagdana. Orodog yydeneinь baruun ta- lada, urdanь Danzaanov Togoo- şiin azahuuhan hejii ger tabig- danxai. Jaligyi ba jaduu ger. Terenei xazuuda, mynөө solo- to kolxooznig nyxer Danzaano- vai azahuuza baihan baidalanь xaruulagdana. Ede byxiiner xadaa şadamaraar, intereesneer ba bodotiijinь xaruulza ynenөөr ba zybөөr xegdee. Ene steen- diin xazuuda ekskyrsaantnuud xododoo olon baidag. Bidener өөriingөө Buriaad-Mongoloi zaaliiji jixeer haişaagaabdi. Bu- riaad-Mongol xadaa urdanь dar- lalta ba xaşaltada baihan malazaltai, nyydel oronhoo, ynder deede mexanizaacalgata tariaan azaltai tyryy socialiis respyyblike bolhoniinь, ende ton todo elieer xaruulagdaba.

Bidener xadaa viistavke dee- re centraalьna ooblastьnuudai kolxoozniguudtai uulzababdi, edener xadaa manai eksponaa- duudaar bajarlahan ba omogor- xohon baina. Bidenerei şinenyyd tanilnuudnai, tede zarim kol- xoozniguud bolbol, Sojuuzai sviaşçeenne xiliiji xatuu zorim- goigoor xaruuhalza, manaida, manai kolxoozuudta azahuuxa ba xydelmerilxe zybşөөlөө yge- bed. Bidener xadaa respyybli- kiingee amzaltanuud tuxai, өө- hed tuxaigaa, xile deere өөhe- diingөө azahuudal tuxai tede kolxoozniguudta jixe xyseltei- gөөr xeleze ygehen bainabdi.

Manai honirxolnuud aguu- jixe. Ene bagaxan bişeg soo- goo, manai exe oronoi jyygeer bajalig ba elbeg baihan tuxai xysedөөr bişexenь berxetei bai- na. Pavilьoonuudaar jabaxadaa tedeniiji byri jixeer, byri byxөөr honirxon haixaşaaza exilneş.

Xyndete nyxedyyd! Bidener xadaa viistavkiin xabaadagşad bolzo, ton jixe ynder xyndiiji tuilaabdi. Gexetei xamta, өө- riingөө raioonoi, өөhediingөө MTS-yydei, respyyblike doto- roo tyryy baixiinь tulada yşөө hainaar xydelmerilxe xeregtei. Bidener xadaa ene zilde gek- taar byrihөө 12,5 ceentnerhee dooşo bişe tariaaji xuriaaxa ge- ze ujalga ygehen bainabdi. Ene ujalga xadaa Irkyytske ba Çitiinske ooblastinuudai kol- xoozniguudtai ba MTS-yydei xydelmerilegşedtei batalhan so- cialiis sorevnovaaniiin doogo- vor soo bişegdenxei ba tere- niiji dyyrgexe, ylyybşelen dyyrgexe johotoibdi.

Ene zilde manai raioonoi 15 kolxoozuudai 12-onь, bygede aradai xaruulalgada xabaadagşa baixa xyndete erxiiji tuilaba. Manai MTS-yydei kolxoozuud, kombainioornuud ba traktoriist- nuud negen xyndel adaliaar, 1940 ondo bolxo xydөө aza- xiin Byxesojuuzna viistavkiin xabaadagşad bolog le. Ene zo- riilgo xadaa bidenei tuilaxaar xereg. Xeregeigee tyløө emxiteigeer ba zorimgoigoor orolsogtii, nyxedyyd! Hainaar, ba kolxooznoor xydel- merilөөl haa, tanai olonxidtnai bidendel adaliaar, iime jixe xyndөөr xyrieelegdexe ba Mosk- vaada xydөө azaxiin Byxeso- juuzna viistavkede xabaa- daxa baina.

Viistavkede xabaadagşad:
A. Soobolev, G. Ivanoov, K. Kalaaşnikov, A. Jekiimova, A. Varfolomeejev, I. Matvejeevski ba busad.

Moskvaa, aavgust 3. („Praavda" aavgust 4.)

Yвehe xuriaalga jyynde xoƶomtoов?

Ķabaanskiin aimagai, Xudariiinska selьsoveedei kolxoozuudta ybehe xuriaalgiin xydelmerinyyd udaaruulagdaƶa baina. Ene selьsoveedei 4 kolxoozuud xadaa ybehe xuriaalgada jixeer xoƶomdoƶo orohon jym. „Pyytь Staalina" kolxooz bolbol 19 xydelmeriiin yderei torşo soo oroidoo 130 gektaar sabşalangiiji sabşaƶa, 1090 ceentner ybehiiji xuriaaƶa abaa. Xarin, tus kolxooz xadaa plaanaigaa johoor 400 gektaariiji sabşaƶa, 19000 ceentner ybehiiji xuriaaƶa abxa johotoi baigaa.

Уbehe xuriaalgiin xydelmerinyydei udaaruulagdahan jabadalai gol şaltagaan jyyb gehen asuudalda, tus kolxooz bolbol xuriaalgada boloşogyi muugaar beledxehen baigaa geƶe sexe xariuusaxa xeregtei. Maşiinanuudanь xysedөөr remoontlogdoogyi baiba. 5 kosiilkanuudai 3-iinь xydelmerilөө bolƶo baihanşji haa, tedenerenь ydereigөө noormiiji dyyrgedeggyi baina. Maşiniistnuudanь yder byri taban gektaar sabşaxa noormotoi aad, arai geƶe 3 gektaar sabşana. Ene xadaa kolxoozdonь aƶalai disciplinin jixe hula baihiiji xaruulna. Ede bygediin rezylьtaadta, 48-50 xynyydhee olon xynyyd xuriaalga deere xabaadanagyi. Xarin, kolxooznìguudai xamtiin suglaan deere batalagdahan, ybehe xuriaalgiin plaanai johoor, ybehe xuriaalgada sag yrgelƶe 70 kolxoozniguud xydelmerilƶe baixa johotoi baigaa. Xuriaalga deere xydelmerilƶe baihan brigaadanuudai dunda agitacioonno-maassova xydelmerinyyd oroidooş jabuulagdanagyi. Myn tereşelen, kolxoozoinь praavleeni xadaa socialiis sorevnovaaniiji yrgen dalaisataigaar delgeryylgiin xeregte anxaralaa tabigdaggyi ba tereniiji organizovaaldaggyi baina. Tiime deerehee, „ybehe xuriaalgiin yjede xedii staxaanovcuudtaibta" gehen asuudalda kolxoozoinь tyryylegşe Sereebrennikov xariuusaxa argagyi baidag. Iimehee, edener xadaa ynen sexe kolxoozniguudai xydelmeride haad xedeg loodeгьnuud, rvaaçuudtai jamarşji temesel jabuuldaggyi baihanь eli bolno.

Myn tereşelen, Xudariiinska selьsoveedei kolxoozuud xuriaalgiiji udaaruulƶa, organizoovanno bişeer jabuulƶa baina.

„2-doxi piatileetka" kolxooz (tyryylegşenь nyxer Kalaçiixin) bolbol 20 xydelmeriiin yderei torşo soo oroidoo 275 gektaar gazariiji xuriaahan baina. 6 senokosiilkanuud xydelmerilxe johotoi aad, tedenei gurbaniinь ijyyliiin 15 boltor xydelmerilөө bolhon ba tereenhee xoişo xydelmerilөөgyi, xodo remoontdo baihan jym.

„Partizaan Xudariinec" kolxoozşji (tyryylegşenь nyxer Perfiilьjev) eneenhee deere bişe baidaltai. Kolxoozniguudanь xydelmeridөө jixe oroi garaƶa, erte orodog.

Ede kolxoozuudai dergedexi partiiina, komsomoolьsko organizaacanuud bolbol ybehe xuriaalgiiji sag soonь erximeer dyyrgexiin tylөө temeseliiji organizovaalaagyi, politiiçeske udxaşanartai—ybehe xuriaalgiin xariuusalgatai xydelmeriiin xaƶuu talada baiba.

Xytelberilxii oorganuud ba kolxoozuudai xytelberilegşed bolbol ybehe xuriaalgiin tuşaa xysed . xariuusaxa johotoi. Edener xadaa mynөөdereigөө baidalda konkreetne viivod xeƶe, xuriaalgiin xydelmerinyydei teempde erid xubilaltanuudiiji xexe johotoi.

Mangadaajev.

Партиин зэргэдэ абалгые хvтэлбэрилэхэ

Мухар-Шэбэрэй аймагай, Сутайн сельсоведэй зарим партийна эхин организацинууд хадаа колхознигуудые, хvдөө интеллигенциие ВКП(б)-эйн зэргэдэ оруулха тухай vрэтэй хvдэлмэри ябуулажа шадаагvй байна.

Жэшээлхэдэ, сельсоведэй дэргэдэхи территориальна эхин организаци (парторгань Цыренова Бадмацу) хадаа hvvлэй гурбан hарын торшо соо, партиин членэй кандидадта миил 2 хvнvvдые абаhан байна.

Мvн тэрэшэлэн, ту с сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи партийна кандидатска группа (парторгонь Д. Санжеев) болбол ургалтын талаар тон хангалтагvй байна. Энэ кандидатска группа хадаа 1939 оной эхеэр организовалагдахадаа 2 членгvvдтэй ба нэгэ кандидадтай байhан аад, организовалагдаhан саrhaa хойшо нэгэшье хvниие партиин членэй кандидадта оруулаагvй байна.

Дээрэ хэлэгдэhэн фактнууд юу харуулнаб гэхэдэ, эдэ парторганизацинууд болбол өөhэдынгөө эгээлшухала функцинуудай нэгэн—партиин зэргэдэ колхозно залуушуудые, тvрvv хvнvvдые оруулха тушаа хангалтатай хvдэлмэри ябуулжа шадаагvй.

Даш.

ZURAG DEERE: Ķabaanskiin aimagai, „Pyytь socialiizma" kolxoozoi, an ysxeberilexe feermede xydelmerildeg P. N. Ķrasiiviix gegşe өөriingөө pitoomcanuud—jenootanuudiiji bariaad baina. (P. Mixailovoi foto).

Xiliin saanahaa telegraammanuud

Ispaanska arad ylesxelen yzene

Pariiƶ, aavgustiin 5. (TASS). Ispaanidaxi ediee xooloi kriizis xursadaƶa baina. Xynzoniinь ylesxelen yzene. Produuktnuudiiji kaartoçkaar ygene. Ijyyliiin 31-de, Madriidska gazeedyydei medeesehenei johoor, aavgustiin 4 ba 5-nai ydernyydte, e... ƶeete pajoogoi kaartoçkaar xy... byxende—urgamalai 100 graam... tohon, 100 graamm saaxar, ... graamm çeçeviice, 30 graam... koofe, 75 graamm treeske yg... xe baina.

Germaanidaxi vojeenne beledxelgeny...

Loondon, aavgustiin 5.(TASS). Briitiş jynaited preessiin medeesehenei johoor, germaanska vojeenne zasaguud bolbol olon tooto rezerviistnyydiiji aarmida tatana. Priizev xadaa iime maştaabuudaar yrgelƶelөө haa, m... nөө 2 millioon xyntei geƶe ... dorxoilogdodog germaans... aarmiiin toonь sentiaabriiin 9-... xojor millioon 250 miangan x... bolxo baina.

Xitaddaxi vojeenne jabuulganuud

(Çynciin ba Loondonhoo TASS-iin korrespondeentnyydei medeesehenei johoor)

Centraalьna Xitadta

Froont deere xubilaltanuud boloogyi.

Xoito Xitadta

Şanьsii proviinciin centraalьna ba urda çaastьda boroo jixeer oroƶo myrenyyd yjerlebe. Vojeenne jabuulganuudai xygƶelte zogsoogdoo. Datuun-Pyçƶoyyske tymer xargiin jixeşeg uçaastoganь uhanda oruulagdahan baina.

Ijyyliiin 29-de xitaduud bolbol Xygyaaniiiji şangaar atakovaalba. Udaan sag soo yrgelƶelegdөөgyi esergyyselgiin hyylde japooncuud bolbol ton jixe geegdelteigeer goorodhoo garaƶa oşohon baina. Xitaduud b... bol ton jixe bojepripaasuu... ba ediee xooloi zapaasuu... ezelbe. Anьiin zyyn-xoi... Siasiaanьda xehen xitaad... dai erid kontrataakiin rez... taadta, japooncuud bolbol g... rodiiji orxixo baatai bol... baina. Siasiaaniiin tylөө b... daanda japooncuud xadaa ... xynyydee geebe.

Urda xitadai froont tuxai ... deenyyd ygei.

Şanxaidaxi antijapoonsko pisaateliiin aarest

Çynciin, aavgustiin 5. (TASS). Hajaxan Şanxaida, ulasxoorondiin seitlьmeentiin poliica xadaa japoonsko ƶandarmeeritei xamta, xitadai elite pisaatelь Ai-iiniiji arestovaalba. Ene aar... xadaa japoonsko vojeenşçine... antijapoonsko deejatelьny... bariƶa ygelgiin exinь geeşe ... ƶe olon tooto xynyyd tooloo...

Tiancziindaxi japooncuudai antiangliiis... kampaani

Loondon, aavgustiin 5. (TASS). Reiterei medeesehenei johoor, japooncuud xadaa Tianьcziindaxi angliiiska konceesside miaxa abaaşalgiiji xendeşji ƶybşөөnegyi. Hyylei me-eli medeetei bolbo... deeselnyydei johoor, ysegel... Tiancziinda angliiiska x... fiirmnyydei gerenь handarg... dahan baina. Buta soxilgodo ... poonsko soldaaduud jirebe ... ƶe avtoriteetne istooçniguud... medeetei bolbo.

ХVНЗОНОЙ ЭРИЛТЭНVVДЫЕ ХVСЭД ХАНГАХА

Хори. Дээдэ - Хэжэнгын сомоной „Манай ажал" колхозой дэргэдэхи лавкын продавец, колхозой член—комсомолец Гунзынов Д. Ж. болбол ажалдаа тон хайхарамжагvйгөөр хандана. Vбэhэ хуряалгын кампаниин шухала vеые хэды мэдэжэ байбашье, бvхэли vдэртөө лавкаа хаагаад зайжа ябадаг, тиихэдэнь, колхознигууд хадаа продавецые бэдэрэжэ, ажалhaa hаатажа байха юм. Гадна, Гунзынов болбол колхознигуудта тон бюрократ ба бvдvvрхvv ааша гаргадаг. Дутуунуудаа ликвидировэлжэ, зангаа заhахань шухала байна.

КОЛХОЗНИК.

JAPOONSKO VOJEENŞÇINIIN TIIL

Xitadta bolhon, xojor ƶilei torşo sooxi dain xadaa japoonsko vojeenşçiniin—xitad gazar deere ezemdelgiin pooxodiiji tyrgөөr dyyrgexe gehen plaanai ebdeƶe handarhiiji xaruulna. Dainai esesenь oroidoosji xaragdanagyi. Aguujixe xitad arad bolbol өөhedingөө xysenyydiiji sugluulna, xysentyges rezeervnyydiiji bii bolgono, oronoigoo baruun talada promiişlenne şine oçaaguudiiji bodxoono. Egeel tereegeeree, dainai fundaamentiiji tabina, tiime tula, japoonsko imperialiistnuud bolbol egeel eneenhee ton jixeer aidag baina. Xitad aradai sylөөrelgiin dain bolbol negedexi etaapahaa xojordoxidonь orohon baina. Şine yje—xitadai aarmiiin koontrdobtolgiin beledxelgenyyd bolƶo baina. Japooncuud xadaa mynөө, Xitadta, gynzegii xolo oroxiiji şiidnegyi. Gurbadaxi etaapta, japoonsko samurainuudai suxarilta ba xitad aarmiiin koontr dobtolgo bolxo baina.

Mongol Aradai Respyyblikiin xilenyyd deerexi provokaacanuudaaraa, japoonsko vojeenşçine bolbol japoonsko „xemƶeeleşegyi xysenyyd" tuxai hanamƶiiji bii bolgoxiiji hededeg baina. Mongol-soveed seregyydte esergyy ba japoonsko ezemdegşedte zoriuulagdahan erid soxiitolo bolbol samuraiska dyyxiin ilagdaşagyin tuxai japoonsko avantiuriistnuudai xeteryy hanamƶanuudiiji daxin nege eliryylen buta soxino.

I. Ceitliinei kniige bolbol daalьnovostooçno agreessorei „xysen" tuxai yligernyydei byxiidөө xuurmag xudal baihiiji yşөө daxin gerşelne. Dain bolbol oronoi zonxiloxii kliikenyydei handaran butaralgiiji tyrgedxene. Ede byxii vikoontnuud, graafuud ba kniaazinuud bolbol daintai daşaramduulan ton jixe olzonuudiiji ygedeg, ugaa jixe gazartai, promiişlenne olon tooto predprijaatinuudtai baina. Oronoi ton jixe pomeeşçig ba kapitaliist gegdedeg imperaator baixahaa gadna ene xadaa 1.350 miangan gaa gazartai (tedenei 1.260 miangan gaa gazaranь modotoi) ba 750 mln. ieen ymsiin kapitaaltai baina—dvorcoovo kamariiii bolbol „naaciin dyxoovno xysenyydiiji mobilizovaalna", tailbarilan xelexede, өөriigөө bajaƶuulxiin ba kapitaalai magnaaduudiiji bajaƶuulxiin inteereesyydte, aradai şuhiiji adxadag baina. Ene xysenyyd bolbol Japooniiji, vojeenne avantiuuranuudaa yrgelƶelyylgedenь tylxine.

Iigeƶe, Japoonoi samoderƶaavna monaarxi bolbol kapitaliistnuud ba pomeeşçigyydei intereesyydiiji xamagaaldag baina. Ede intereesyydiiji ofiiceernyydei, policeiske ba ƶandaarmanuudai ugaa jixe aarmi xamagaaldag jym. Parlaament xadaa Japoonoi konstituuciiji formaalьnaar uridşalan xaradag. Gebeşji, ene xadaa oron soogoo jamarşji rooliiiji dyyrgedeggyi baina. Imperaatorai dergede baidag soveşçaatelьna oorgan—Niuusa Soveed bolbol jixeşeg udxaşanartai baina. Soveed bolbol dvoornuud şadarai çinoovniguud, jixe pomeeşçigyyd ba otstavnoi generaalnuud, admiraaluudhaa baidag. Edener xadaa bultadaa, baankanuud ba konseessinyydtei barisaatai baina. Byxii apparaadainь ypravleeninь miniistrnyydei kabineedei garta baidag. Miniistrnyyd xadaa imperaatoraar tomilogdodog. Vojeenne ba dalain miniistrnyyd bolbol tusagaar poloƶeenide baidag jym. Edener xadaa өөhediingөө asuudalnuudaar premьjeer-miniistrhee gaduursexe imperaatorta xandaƶa şadaxa baina.

Dain xadaa tariaaşadai aƶaxiiji handargana, tedenei olonxinь edixe xooloor ton jixe dutagdalda baina. Japoondoxi byxii gazarainь xaxad, pomeeşçigyydte ba kulaaguudta medeetei jym. Ene xadaa tariaaşadai 2.500.000 bagaşag aƶaxiinuud ali zergiin gazartai bainab, 3.500 pomeeşçigyyd xadaa tiime gazariiji eƶelne geƶe xaruulna. Areendne tylelgiin xemƶeenь, urgasiin 60 proceentde xyredeg.

„Ene ƶilde urgasiin garaaşji haa, garaa ygeişji, tereenhee duldiidangyigөөr, tanaar zaagdahan yder soonь, zaagdahan bolƶor soonь, areendne tylelgөө tanda abaaşaƶa ygexeb. Xerbee muu şanartai riis baigaa haanь, bi xadaa tereniiji hain riiseer helgexiiji ujalgalnab". Arendaatornuud bolbol pomeeşçigtei iigeƶe bişemel doogovoriiji bataldag. Tariaaşadai byle byxen dunda ƶişeegeer 800-1000 ieen (nege ieen-1 tyxerig 30 mynge) yritei baidag ba yder soo 15-14 seeneer (seen—1,3 mynge) aƶahuuxa johotoi baina. Japoondo registraacalagdahan, 300 mianga şaxuu prostituudkanuud bii jym. Tedenei xaxadanь—ygeitei bylenerөөr xudaldagdahan, tariaaşadai basagad baina.

Japoonsko kapitaliistnuud bolbol өөhediingөө xydelmerişediiji xairagamgyigөөr eksploatiirovelne. Japoonsko nege xydelmerişiin xygelmeriiinь xylehen, jevropeiske xydelmerişiin xylehenyydhee 5-6 daxin baga baina. Bagaşuud ba exenerei baidalanь iiangajaa xyşer xynde baina. „Aiti" gazeed bolbol, exenernyyd xadaa Okaadzaaki goorodto, tekstiilьne faabrikanuud deere syytke soo 20 çaas şaxuu xydelmerilne geƶe bişene. 25 nahatai bolood baixadaa, xynyyd bolbol tyberkylioozhoo bolƶo yxene. Oficiaalьna medeenei johoor, 1933 ondo japoondo 17.524 xynyyd ba 1937 ondo—30000 xynyyd bejee xorolon alahan baina.

Japoonsko imperaator xadaa—„boƶestvoo" „esege" geeşe, ene xadaa japoonsko ba koreiske araduudta „bajariiji" asaraa gehen tuxai beseede şagnaxa gansaxan erxe aradta tabigdana. Miangaad çinoovniguud, kyylьtiin slyƶiitelьnyyd, „erdemted" bolbol imperaator xadaa—japoonsko aralnuudiiji bii bolgohon naranai burxan Amateraasiin tyrelxinь jym geƶe, japoonsko arad xadaa „byxii busa aradhaa ynder deere baina" geƶe, aƶalşadiiji xuuraxiiji hededeg baina. Ene xadaa, xitaddaxi dainiiji xariuulxiin tula ba japoonsko imperaliizmiin kolooninuud—Koreide ba Formoozdo terjelen oşolgiiji xariuulxiin tula xeregtei bolxo baina.

Daintai daşaramduulan, japoonoi biydƶeedei 80 şaxuu proceentnь aarmi ba floodto zoriuulagdana. Hurguulinuud ba bolьniicanuudta өөdegyi, baaxan myngen tabigdana. Vojeenşçine bolbol oronoi eƶen geeşebdi geƶe өөhediigөө toolodog. Ene xadaa gyrenei apparaadta ton şuxala rooliiiji dyyrgene. Vojeenşçine bolbol byxii zasaguudiiji өөriingөө garta oruulgiiji tuiladag. Mynөө Japoondo imperaatorai, vojeenne ba dalain xeregyydiiji erxilxe miniistrnyydei, dalain xeregyydiiji erxilxe generaalьna ba glaavna ştaabuudai naçaalьniguudai sostaavtaigaar imperaatorska staavka organizovaalagdahan baina. Staavka bolbol praviitelьstviin byxii xemƶeejabuulganuudiiji kontroliirovalna. Ene xadaa, byxii „doxooduud" generaalnuudta oruulagdadagiinь xaruulna.

Çinoovniguudai glaavna „priincipenь"—ymsiin olzo ololgo boloo. Korein generaalgybirnaatorai poostdo baihan admiraal Saitoo bolbol ton jixe olzo oldog baina, ƶişeelbel, jamar negen territoori deere tymer zam barigdaxanь geƶe medyylbe. Hyyleerenь ene „abiaanь" buruuşaagdahan baina. Terenei hyylde, barilga tuxai medyylgiiji şineer xebe. Terenei xoorondo, ene territoori deere, tabimal niuurnuudaaraa, gazar tuşaa tariaaşadiiji zoboodog xoroto maxinaaciiji xelgehen baina. Iigeƶe, Vakacyykeer tolgoiluulhan praviitelьstvo bolbol Osaaka goorodoi nege raioonhoo nygөө raioondo pybliiçne gernyydei kvartaaliiji abaaşalgatai daşaramduulan, afeere deere 1 mln. şaxuu ieen „olzo" olhon baigaa.

Ede byxii bydyylig jabadalnuud bolbol aradai maassanuudai ƶebyyrxeliiji busalgana. Mynөө, oron soonь xyşer xynde lixoraadaçna orşomba... bolƶo baina. Xeblel, kinoo, ... kyysstvo ba şaƶan bo... japoonsko seregyyd „x... aradai sylөөrelgiin tylөө te... sexe", „terenei zol zarg... ba amagalan baidaldanь tu... xiiji" oşono geƶe aradta etig... xiiji oroldodog baina. Ge... raalnuud ba admiraalnuud b... bol stydeentnyydte „japoo... ideoloogiiin istoori" ba „japo... sko dyyxiin istoori" tuşaa le... cenyydiiji unşana. ... poon xadaa byxii delxeiji ... lan abxa" gehen duuji ... byxende duulxiijinь kaza... nuudta baihan soldaaduu... baalana.

Gebeşji, „nacionaalьna ... xiiji mobilizaacalga" bolbol ... gaxan rezylьtaadiiji ygene. ... poonsko arad xadaa tu... yxexe duragyi, ba busa ... duudta ƶebyyren baixa dur... baina. Xitaddaxi deermede... nyyd, samurainuudai zerligş... ba aaşanь japoonsko ... zar deereşji xysedөөr duuld...

I. Ceitliinei kniigiin ty... xelei glavaada, faşiizmda ... dainda esergyy japoonsko ... şa maassanuudai temeseliiji ... ruulaa. Japoonoi komm... paarti bolbol antivojeenne, ... tifaşiis froontiin xytelbe... şөөr vestypaalna. Xydelme... dei temesel, tariaaşadai t... sel, aarmidaxi antivojeenne ... delөөn bolbol imperialiis... poonoi xiiliiji yd... yder byxende hularuulna.

S. ALESKO...

Zahabari

„B. M. Унен" gazeedei 1939 onoi aavgustiin 8-nai ... meroi xojordoxi polosaada garahan, BMASSR-ei SNK-g... BKP(b)-ein Obkoomoi togtooloi zagoloovka ... korrektor B. Zaapovai gemeer alduutai garahiiji „kolxooz... obşçeestvenne malaƶaliiji xygƶyylxe xemƶeejabuulg... tuxai," geƶe zahaƶa unşaxiiji guigdana. Redaak...

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Теле фоны: редактора — 8-44, отв. секретаря 8-23, Сельхозотдел — 7-55, Промотдел — 5-07.

БМАССР-ай НКВД-ай типография. бурглавлит № 1119